

Graad **2**

'n Grootboek met kort stories

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

AFRIKAANS

Boek

2

Hoe om hierdie Grootboek te gebruik:

Stories in hierdie boek:

1 Danie het 'n slegte week

1

2 'n Familiebesoek

15

U as onderwyser moet u voorberei om hierdie Grootboek tydens 'n gedeelde leesaktiwiteit aan die leerders bekend te stel. Gewoonlik werk die onderwyser tydens sulke aktiwiteite met die hele klas, maar indien u klas te groot is, behoort u eerder met 'n groep of 'n deel van die klas te werk. Maak seker dat al die leerders die Grootboek kan sien, sodat hulle die teks self sal kan lees. Tydens gedeelde leessessies leer die leerders hoe om:

- 'n boek te hanteer
- 'n boek vas te hou
- die bladsye om te blaai

Daarby word basiese begrippe - omslag, voorkant, agterkant en titel - vasgelê.

Die leesproses word ook gemodelleer, en die vaardighede wat die KABV voorskryf, word ontwikkel. Dit behels die volgende:

- die ontwikkeling van luister- en praatvaardighede
- die ontwikkeling van ontluikende leesvaardighede
- die ontwikkeling van dink- en redeneervaardighede deur die beantwoording van vrae oor die storie
- die ontwikkeling van skryfvaardighede deurdat gedeelde lees tot gedeelde skryf lei

Voorbereiding vir 'n gedeelde leessessie

- Maak seker dat al die leerders die boek kan sien. Indien u klas groot is, werk eerder met 'n kleiner groepie.
- Maak indien moontlik 'n boekstander, sodat u die boek nie hoef vas te hou terwyl u lees nie. (Kyk instruksies op die agterste buite-omslag.)
- Hou 'n liniaal of wyser byderhand, sodat woorde tydens lees gevolg sal kan word.
- Plak plakkertjies by woorde wat u wil uitlig, of gebruik 'n "towervenster". (Gebruik 'n reghoekige stuk papier en knip 'n kleiner reghoek in die middel uit om 'n raam te vorm. Plaas dit tydens die leessessie oor die teks sodat slegs een woord sigbaar is.)

Die eerste gedeelde leessessie

Die eerste sessie fokus op genot en 'n eerste "kyk" na die teks, terwyl die leerders 'n persoonlike reaksie op die teks toon.

- Blaai die storie wat gelees gaan word deur. Praat oor die illustrasies.
- Vra leerders om die storie op grond van die titel en die prente te voorspel.
- Stel nuwe of moeilike woorde bekend voordat die storie gelees word.
- Gebruik woordkaarte om nuwe woorde bekend te stel.
- Maak seker dat u gevoelvol lees, en varieer u stemtoon en tempo.
- Gebruik ook verskillende gebare en gesigsuitdrukkings.
- Gebruik 'n wyser of liniaal om woorde uit te wys terwyl u lees, sodat die leerders sien waar gelees word en die klanke met die simbole op die bladsy vereenselwig. Dit sal hulle ook help om die leesproses van links na regs en van bo na onder waar te neem.
- Stel boekterme soos "woord", "sin", "bladsy", "outeur", "titel" ensovoorts bekend.
- Moedig leerders aan om aan die storie deel te neem deur sekere frases hardop saam te sê (bv. "Hardloop maar so vinnig jy kan. Jy sal my nie vang nie, want ek's die gemmerbroodman!").

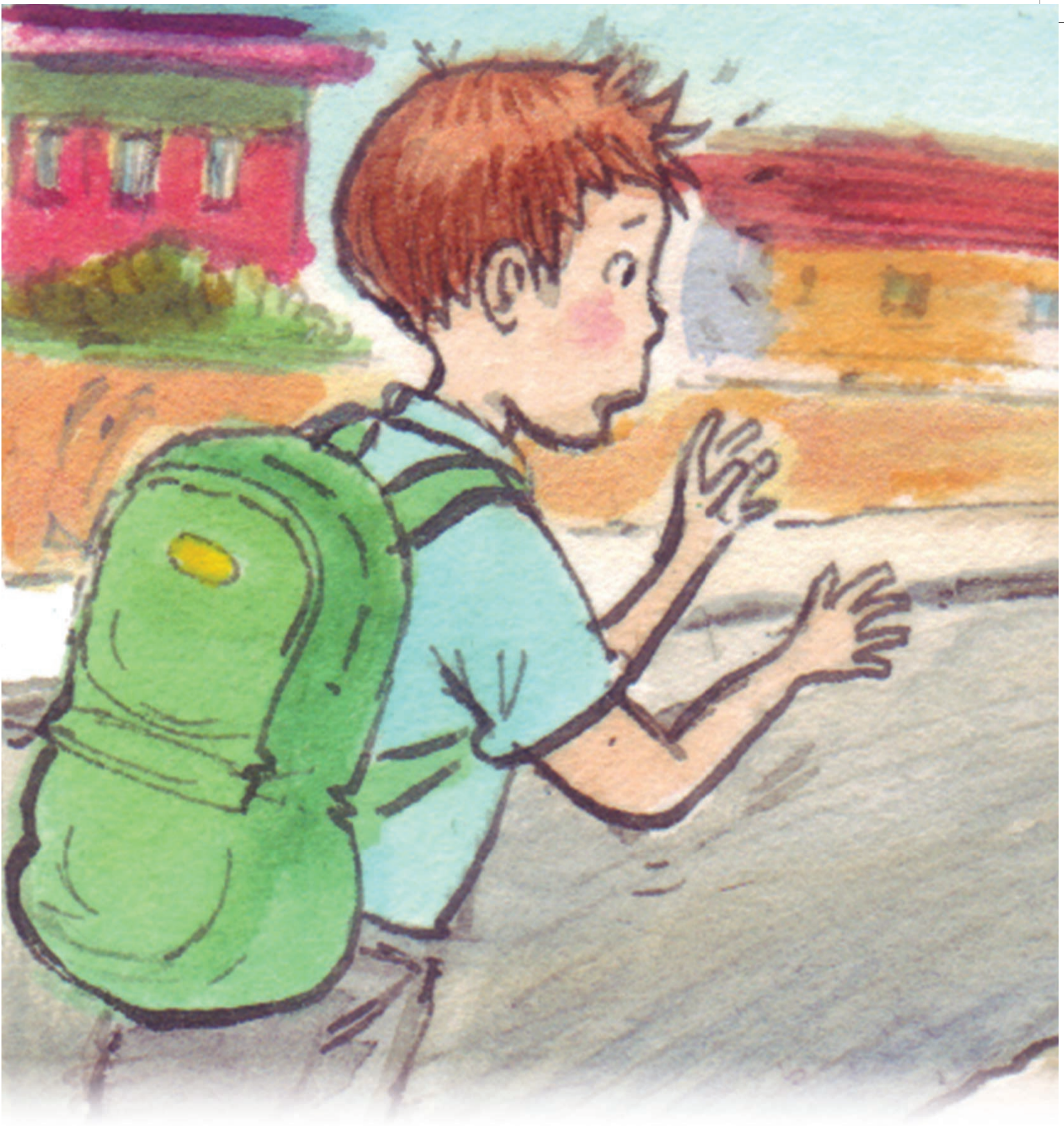
Die tweede gedeelde leessessie

- Verskuif die fokus na groter leesbetrokkenheid saam met die onderwyser en na die besprekings wat plaasvind.
- Bevorder woordeskat, begrip, dekoderingsvaardighede en teksstrukture (taal, leestekens, ensovoorts).
- Stel die kenmerke van die spesifieke teks (toneelstuk, niefiksie, fiksie, gedig) aan die leerders bekend.

Die derde gedeelde leessessie

- Die leerders behoort die teks nou self te lees en by mondelinge, praktiese en geskrewe aktiwiteite wat op die teks gebaseer is, betrokke te raak.
- Waar moontlik behoort die gedeelde lees te lei tot gedeelde skryf, waarby u modelleer hoe om teks te skryf en die leerders dit dan probeer doen, terwyl u as fasiliteerder optree. Hierdie modellering van die skryfproses berei die leerders voor om hulle eie skryftake aan te pak.

Arme Danie het 'n slegte week.

Maandagoggend word hy laat wakker.

Toe verpas hy die bus en kom laat by die skool aan.

“Waarom is jy laat,
Danie?” vra sy
juffrou.

Dinsdag staan Danie baie vroeg op sodat hy nie weer die bus sal verpas nie, maar toe laat hy sy skooltas in die bus lê.

Toe hy by die klas aankom, het hy net 'n sokkerbal by hom.

“Waar is jou
skooltas, Danie?”
vra sy juffrou.

Woensdagoggend word hy vroeg wakker. "Ek moenie weer my skooltas in die bus vergeet nie," dink hy.

Danie klim op die bus. Hy ry en ry, maar hy kom nie by die skool uit nie. Hy verstaan dit glad nie.

Die bus stop uiteindelik, maar o wee, dit is die verkeerde skool! Hy besef hy het op die verkeerde bus geklim.

Meisieskool

“Waar is Danie
vandag?” vra sy
juffrou.

Donderdag kan Danie nie sy skoolklere kry nie.

“Ons het swem op Donderdae, dus sal ek sommer met my swemklere skool toe gaan,” dink Danie.

“Waar is jou
skoolklere, Danie?”
vra sy juffrou.

Vrydag word Danie baie vroeg wakker.

Hy het sy skoolklere aan en maak seker dat hy sy skooltas by hom het. Hy klim op die vroeë bus wat ook die regte bus is. Hy kom in die donker by die skool aan.

Arme Danie is so vaak dat hy in die klas aan die slaap raak.

“Waarom slaap jy, Danie?” vra sy juffrou.

Saterdag gaan Danie skool toe.

“Vandag gaan ek alles reg doen,” sê hy vir homself terwyl hy sy skooltas oor sy skouer swaai.

Tot Danie se teleurstelling is die skoolhek gesluit toe hy daar kom. Te laat onthou hy dat dit Saterdag is.

Lawwe Danie! Daar is nie skool op
Saterdag nie.

Sondag gaan Danie na sy nefie se verjaarsdagpartytjie. Hy is so opgewonde dat hy oor sy eie voete struikel en op die koek val.

“Ag nee!” dink Danie. “Ek hoop regtig dat dit volgende week beter sal gaan!”

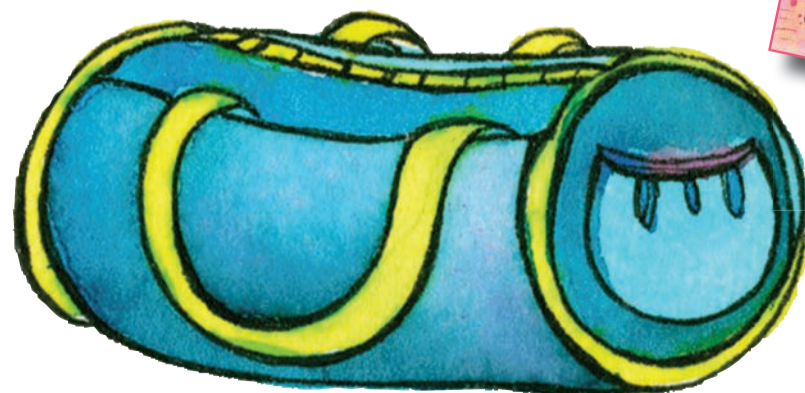
2 'n Familiebesoek

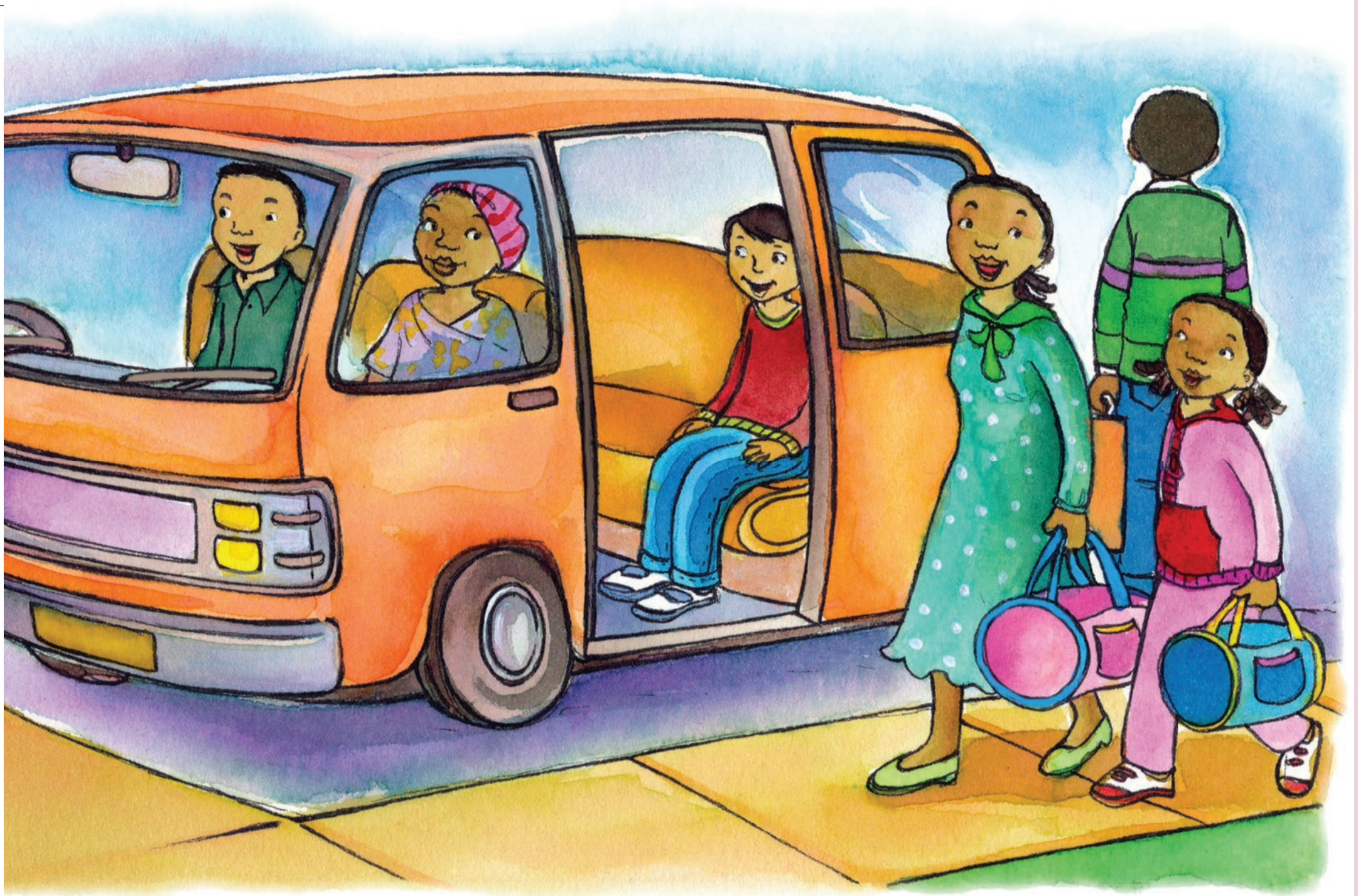

My tannie Nkeke is siek, daarom gaan ek en my ma haar besoek. Ons gaan met 'n taxi ry. Ek is opgewonde, omdat ek my niggie, Ester, weer gaan sien.

Ons pak ons goed in. Ek kry vir Ester 'n geskenk en ek maak 'n word-gou-gesond-kaartjie vir tannie Nkeke.

Ons gaan vir twee dae kuier.
Ons gaan in die nag ry, terwyl
die maan helder skyn. Die taxi
het goeie ligte.

Môre sal ek en Ester saam met
die ander kinders by die river
gaan speel en vars vrugte pluk
om te eet.

Uiteindelik kom die taxi by tannie Nkeke se huis aan. Dit is reeds tienuur in die aand.

Ek is baie bly om my niggie te sien. "Hallo, Ester!" roep ek.

"Kom kyk na die babapaddatjies in die rivier," roep Ester.

"Nee, nee!" sê Ester se ma.

"Julle kan nie nou gaan kyk nie, dis te laat."

"Ek wil in die boomhuis in die park gaan inklim," sê ek opgewonde.

“Nee, jy kan nie nou gaan boomklim nie,” sê my ma. “Dit is te laat. Julle moet iets eet en dan in die bed kom.”

Twee dae lank speel ek en Ester lekker saam. Dit gaan baie beter met my tannie en ons is nie meer so bekommerd oor haar nie. Ek en my ma is op pad huis toe.

Voor my vertrek gee Ester vir my 'n geskenk. Dit is 'n groot teddiebeer.

Ek en ma reis weer per taxi terug huis toe. Dit begin reën.

Later word dit baie koud. My ma draai my in 'n warm kombes toe.

Uiteindelik is ons tuis. Ek en my ma
hardloop in die reën van die taxi na
die huis toe.

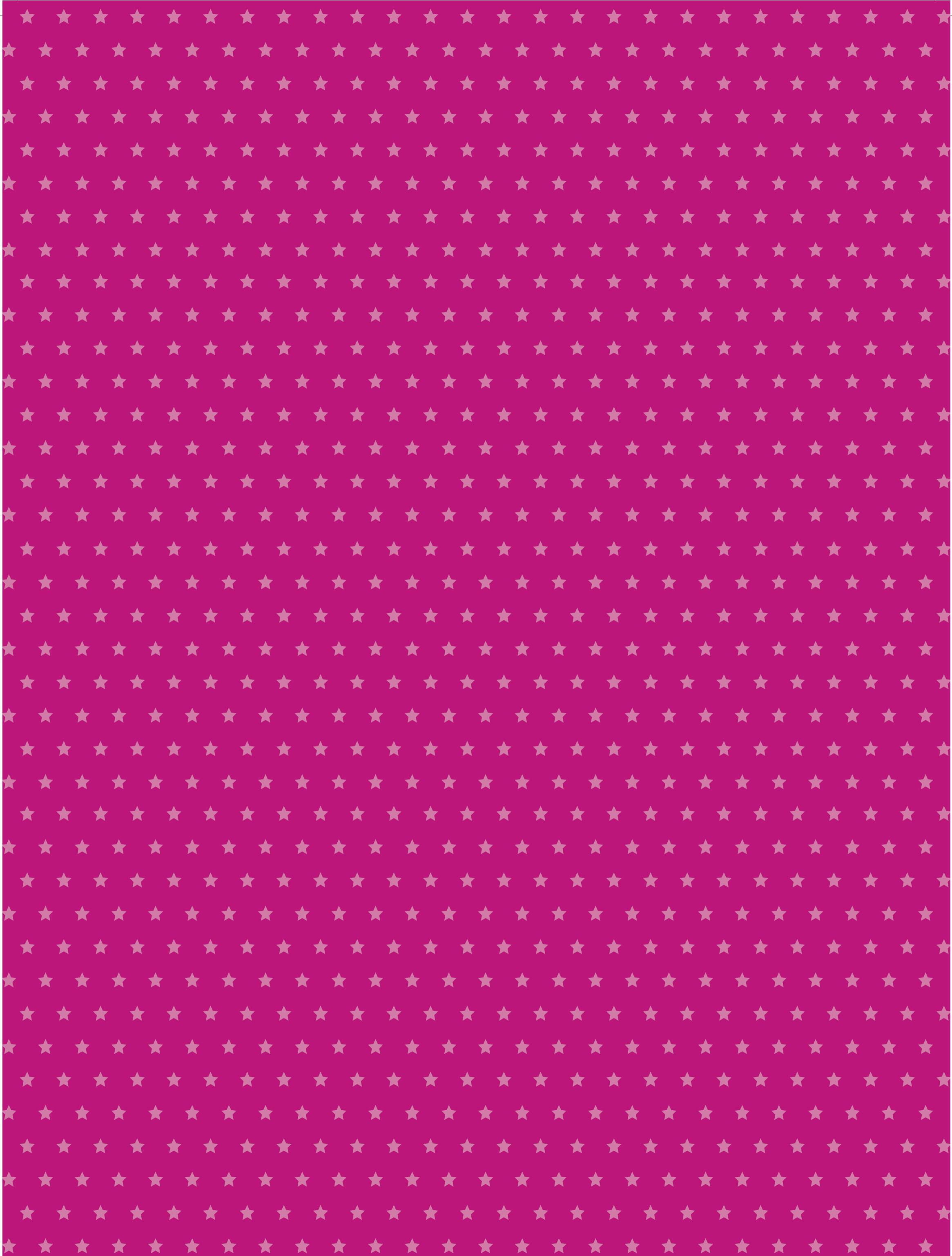
Toe ons veilig in die huis is, besef ek
meteens dat my teddiebeer weg is.

Hy is seker nog in die taxi, êrens heen op pad! Ek begin huil. Ek wil die taxi gaan soek om my teddiebeer te red.

Later kry ons die teddie, toegedraai in die kombers. Hy is toe tog veilig en ek is baie verlig.

Liefde en omgee bou 'n familie.

Dit is vir ons aangenaam om u aan die reeks Grootboeke bekend te stel. Hierdie Grootboek vorm deel van die groter Reënboogreeks, wat werkboeke, 'n bloemlesing, gegradeerde leesboeke en plakkate insluit. Ons hoop dat u die verskeidenheid stories wat by die agt Grootboeke vir hierdie graad ingesluit is, in u onderrig van waarde sal vind, en dat u leerders hulle gedeelde leeservaring sal geniet.

Die Kurrikulum- en Assesseringsbeleidsverklaring (KABV) vir die Grondslagfase lig gedeelde lees as een van die belangrike komponente van die leesstrategie uit. Gedeelde lees vind gewoonlik twee tot vier dae per week plaas, en al die leerders lees dieselfde teks. Die Grootboeke en die gegradeerde leesboeke is vir hierdie doel geskik.

Die gebruik van 'n Grootboek met groot druk is egter uitstekend vir die doel van gedeelde lees, omdat die leerders die woorde en prente kan sien en die storie kan volg terwyl u lees, soos by tradisionele storievertelling. Dit is belangrik dat die leerders om die Grootboek moet sit, sodat hulle dit almal kan sien en die teks kan lees. Die groot druk van die Grootboeke maak dit vir u moontlik om hardop vir 'n groepie leerders in 'n ontspanne, nie-bedreigende atmosfeer voor te lees.

Die Grootboeke in hierdie reeks sal u leerders aan 'n verskeidenheid stories, rympies/gedigte en toneelstukke bekendstel, asook aan inligtings- en grafiese tekste.

Dit is u taak as onderwyser om die stories vir die leerders te laat lê en om die ervaring prettig en opwindend te maak. Die gebruik van die Grootboeke sal u in staat stel om die leeservaring te modelleer op 'n wyse wat sowel u as u leerders sal geniet. Ons hoop dat hierdie boek u sal help om juis dit te doen.

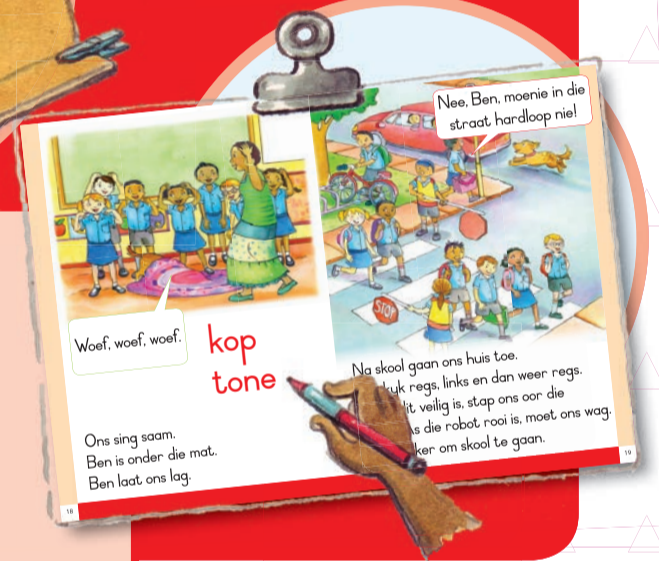
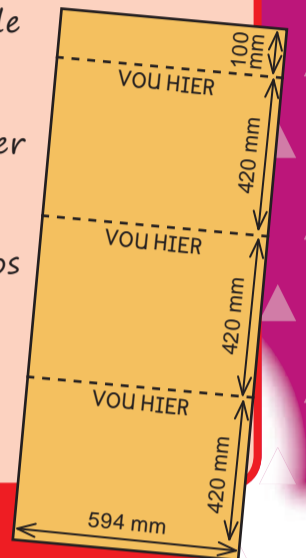
Maak u eie Grootboekstander

U benodig:

1. Karton van dieselfde breedte as 'n oop Grootboek (60 cm breed) en drie keer die lengte plus 10 cm vir 'n soom (136 cm)
2. Maskeerband
3. Twee knypers of pennetjies

- Vou 'n 10 cm-soom aan die bokant van die karton.
- Verdeel die lengte van die oorblywende karton in drie gelyke dele.
- Vou die karton in die vorm van 'n A-raam, sodat die soom met die ander punt van die karton oorsleuel.
- Plak die soom met maskeerband aan die ander punt van die karton vas soos in die illustrasie hieronder getoon.

Ander idees vir die gebruik van 'n Grootboek

- Gebruik 'n vel deursigtige plastiek as oorlegsel vir u Grootboek, sodat u en die leerders daarop kan skryf.
- Klem die deursigtige oorlegsel met 'n knyper aan die Grootboek vas.
- Gebruik 'n watergebaseerde pen met wasbare inkt om op die oorlegsel te skryf.

ISBN 978-1-4315-2778-6

9 781431 527786

ISBN 978-1-4315-2778-6

THIS BOOK MAY NOT BE SOLD.

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Published by the Department of Basic Education
222 Struben Street, Pretoria
South Africa

© Department of Basic Education
First edition 2016

The Department of Basic Education has made every effort to trace copyright holders but if any have been inadvertently overlooked, the Department will be pleased to make the necessary arrangements at the first opportunity.

The Big Books in this series are available in all languages. They were developed by a team of UNISA Language and Education experts as part of their Community Engagement contribution to South Africa's education sector.

Author: V McKay

